

BLOGI

Kulta osana keskuspankin varallisuutta

30.10.2013 • BLOGI • JENNI HELLSTRÖM

Keskuspankkien kultaomistukset juontuvat kultakannan ajoista, jolloin liikkeeseen laskettujen setelien katteena pidettiin kultavarantoja. Tänä päivänä kullan merkitys keskuspankkien toiminnassa on pienempi, mutta yhä tärkeä. Kulta toimii puskurina erityisesti poikkeusoloissa. Kultaan ei sisälly luottoriskiä, ja se toimii riskinhajauttajana muille taseen omaisuuserille. Kulta on onnistunut säilyttämään reaalian arvonsa koko tiedossa olevan historian ajan, eli sille saatu tuotto on pitkällä aikavälillä vastannut inflaatiiovauhtia. Näistä piirteistä johtuen kulta nousee usein myös julkisessa keskustelussa erityisasemaan.

Kullan markkina-arvo on viime vuosina heilahdellut paljon. Kullan euromääräinen hinta oli viime vuoden lopussa kaksinkertainen, vajaat 1300 euroa troyunssilta, verrattuna vuoden 2008 loppuun, jolloin finanssikriisi kärjisty Lehman Brothers -investointipankin ajaututtua selvitystilaan. Tänä vuonna kullan euromääräinen hinta on laskenut noin 20 % vajaaseen 1000 euroon.

Suomen Pankin yhdeksi tehtäväksi on laissa annettu Suomen valuuttavarannosta huolehtiminen. Varannossa kultaa on noin 49 tonnia, mikä vastaa markkina-arvoltaan noin 1,56 mrd. euroa. Määrä on säilynyt koko euroajan pitkälti muuttumattomana¹.

Suomen Pankin kultaa säilytetään Ison-Britannian, Yhdysvaltain, Ruotsin ja Sveitsin keskuspankeissa sekä Suomen Pankissa. Säilytyspaikkojen valinnassa keskeistä on ollut niiden turvallisuus, maantieteellinen hajauttaminen ja historialliset syyt. Poikkeuksellisina aikoina, jolloin voi syntyä tarve vaihtaa kultaa valuuttoihin, keskeiseksi säilytyspaikan kriteeriksi muodostuu myös kullan likvidiys. Vaihdeavuuden voidaan katsoa toteutuvan parhaiten keskeisissä, kansainvälisissä kullan markkinapaikoissa kuten Lontoossa, jossa kullan ostajat ja myyjät toimivat.

Suomen Pankki huolehtii kaikkiaan vajaan 17 mrd. euron rahoitusvarallisuudesta, joka koostuu kullan lisäksi valuutta- ja euromääräisestä varallisuudesta. Keskuspankin sijoitustoiminnassa keskeistä ovat sijoitusten turvallisuus, likvidiys ja tuotto. Varallisuutta sijoitettaessa huomioidaan kansainväliset vastuut, kuten IMF:n jäsenyys sekä varautuminen kriiseihin.

Enintään puolet kullasta on vuosien varrella ollut sijoitustoiminnan piirissä. Kulta on sijoitettu mm. rahamarkkinatalletusten kaltaisina talletuksina ja kullan koronvaihtosopimusten avulla. Kullan sijoitustoiminta on keskuspankeille yleistä. Kultasijoituksiin liittyviä riskejä rajoitetaan limiittien, sijoitusten hajauttamisen ja juoksuaikaa koskevien rajoitusten avulla.

Suomen Pankki on muiden eurooppalaisten keskuspankkien tavoin osapuolena kansainvälisessä kultasopimuksessa, jolla säädellään keskuspankkien omistaman kullan määrien muutoksia. Keskeistä keskuspankkien kultanomistusten hallinnoinnille on ollut markkinatoimien koordinointi häiriöiden välttämiseksi. Finanssikriisin jälkimainingeissa kulta on pitänyt pintansa keskuspankkien tärkeänä varallisuuseränä.

¹ Vuonna 1999 euroalueen jäsenmaiden keskuspankit siirsivät EKP:lle kulta- ja valuuttavaroja, joista Suomen Pankin kullan määrä oli noin 13 tonnia.

KIRJOITTAJA

Jenni Hellström on Suomen Pankin viestintäpäällikkö ja EKPJ:n viestintäkomitean jäsen.

[Jenni.Hellstrom \(at\) bof.fi](mailto:Jenni.Hellstrom@bof.fi)

AVAINSANAT:

- [Keskuspankit](#)
- [Kulta](#)